

© Copyright by
Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Warszawa 2012

Redakcja i korekta: *Regina Kepka, Anna Mrówczyńska*

Projekt okładki: *Monika Ryszkowska*

Zdjęcie na okładce: *Rafał Wiśniewski*

Recenzent: *prof. dr hab. Grażyna Skąpska*

*Publikacja dofinansowana przez Oddział Warszawski
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego*

ISBN 978 – 83 – 7072 – 784 – 0

Skład tekstu:

Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
01-815 Warszawa, ul. Dewajtis 5, tel. (22) 561-89-23; fax (22) 561-89-11

e-mail: wydawnictwo@uksw.edu.pl

www.wydawnictwo.uksw.edu.pl

Druk i oprawa:

EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek
tel. 54 232-37-23, e-mail: sekretariat@expol.home.pl

Spis treści

Małgorzata Szupejko, Wstęp	7
Rafał Wiśniewski, Przygoda intelektualna rozpoczęła się od antropologii kultury... ..	15

I. Anatomia kultury

Leszek Korporowicz, <i>Sens kultury</i>	23
Joanna Kurczewska, <i>Kłopoty z patriotyzmem?</i>	44
Mateusz Zych, <i>Język i wiedza – o relatywizmie raz jeszcze</i>	65
Mária Suríková, <i>Styl życia jako nowoczesne narzędzie dyferencjacji społecznej</i>	79

II. Świat kultury – świat wartości

Grzegorz J. Kaczyński, <i>Od świętego baldachimu do imperatywu heretyckiego</i>	99
Jarosław Różański OMI, <i>Pierwsze próby ewangelizacji Sudanu Południowego w XIX w.</i>	126
Marcin Zarzecki, <i>Religia instytucjonalna a transformacja polityczna: casus Hiszpanii i Polski</i>	143
Władysław Majkowski, <i>Jan Paweł II w trosce o rodzinę</i>	164
Barbara Fedyszak-Radziejowska, <i>Rolnicza Solidarność – wspólnota „religii i gniewu z przeszłości”</i>	190

III. Kultury w krajach pozaeuropejskich

Jerzy Zdanowski, <i>Ruchliwość społeczna na Bliskim Wschodzie w XX wieku a Arabska Wiosna</i>	215
Przemysław Nowogórski, <i>Miedzy Alhambra a Tadż Mahal. Panorama historii ogrodów muzułmańskich</i>	241
Anna Barska, <i>Kobiety w krajach Maghrebu – prawa, przywileje i aktywizacje</i>	259

Stanisław Piłaszewicz, <i>Dążenia emancypacyjne kobiet hauszańskich. Twórczość literacka i działalność publiczna Balaraby Ramat Yakubu</i>	281
Stanisław Tokarski, <i>Nowe tożsamości kulturowe w procesach modernizacji Indii</i>	298

IV. Twarze kultur europejskich

Sławomir Łodziński, „ <i>Twarze Europy</i> ”. <i>Zarys ewolucji polityk integracji imigrantów w krajach europejskich</i>	319
Izabela Bukalska, <i>Węgierskie mniejszości narodowe jako społeczne światy – przyczynek do analizy</i>	336
Rafał Wiśniewski, <i>Spotkanie z różnorodnością kulturową: perspektywa warszawskiej młodzieży licealnej</i>	367

V. Kultura a problemy społeczne

Jarosław Koral, <i>Żebractwo w Polsce jako zjawisko społeczne</i>	381
Anna Potasińska, <i>Tożsamość osoby bezrobotnej. O problemach i wyzwaniach osób bezrobotnych</i>	395
Olga Kotowska-Wójcik, „ <i>Ludzka twarz biznesu</i> ” <i>czyli o światowych trendach CSR w Polsce</i>	407

VI. Role kultury

Katarzyna M. Wyrzykowska, <i>Muzyka w relacjach społecznych. O integrującej funkcji muzyki na przykładzie kultury afroamerykańskiej</i>	431
Patrycja Samson-Ładno, <i>Człowiek i taniec – wybrane aspekty antropologiczne tańca</i>	448
Justyna Laskowska-Otwinowska, <i>Inteligencja tak zwana prowincjonalna jako twórcy i dystrybutorzy kultury. Raport z badań</i>	457
Noty o autorach	487

Wstęp

Książka, którą oddajemy do rąk Czytelnika, ma szczególny charakter. Jest dedykowana Profesor Elżbiecie Reklajtis z okazji Jubileuszu Jej pracy naukowej. Nieprzypadkowo został dobrany zbiór studiów zawartych w tej książce, zwieńczonych wspólnym tytułem: *Horyzonty kultury: pomiędzy ciągłością a zmianą*, bowiem zainteresowania badawcze Profesor oscylowały zawsze wokół problematyki kultury, a szczególnie interesowały Ją i nadal interesują zagadnienia komunikacji międzykulturowej, zmiany społecznej oraz kwestie współczesnych uwarunkowań procesów poznawczych i tożsamościowych zarówno w ujęciu indywidualnym jak i zbiorowym.

Kulturowym kontekstem badań Profesor są kraje arabskie – Maghrebu i Bliskiego Wschodu. Fascynację ich kulturą wyniesioną ze studiów orientalistycznych na Wydziale Neofilologii UW umacniały również związki z ludźmi i przyjaźnie, a także praca na rzecz tej kultury, związana z zainteresowaniami, polegająca nie tylko na jej naukowym interpretowaniu, lecz również popularyzowaniu bogactwa jej obrazu. Profesor Reklajtis została doceniona właśnie za ten sposób podejścia i uhonorowana Odznaką Orderu Narodowego Cedru Republiki Libańskiej (Klasy Oficerskiej).

Kultura jest słowem nie tylko zawartym w tytule książki, ale także przewijającym się przez wszystkie jej rozdziały. Okazuje się, że ten wspólny mianownik łączy wielu badaczy, których obszary zainteresowań, odległe od siebie w sensie przestrzennym, zbliżają się na gruncie teoretycznym. W rzeczywistości bowiem specyfika kultur nie czyni odległymi problemów, którymi one żyją, a które właściwe są człowiekowi jako upodmiotowionemu nosicielowi wartości kultury, a zarazem jej twórcy. Jak słusznie zauważa na samym wstępie Leszek Korporewicz – autor pierwszego eseju *Sens kultury*: